

1978 กับการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นที่ฮาวาย

Search | Bro

Israel Kamakawiwo' Ole - Hawaii 78

jlmejias58 3 videos | Subscribe

ผมสะดุดกับคำว่า Hawaii 1978 จากชื่อเพลงของ Israel Kamakawiwo'ole นักร้อง นักแต่งเพลงชาวฮาวาย หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไป (แต่ผมเพิ่งจะรู้จัก) ว่า Big Boy เสียชีวิตที่เขาจากไปก่อนวัยอันควร ในปี 1997 โดยอายุ อานามเพียง 38 ปี เพลงที่เขาแต่ง เขาร้อง เขาเล่น เป็นเหมือนกับการบอกเล่าเรื่องราวที่เป็นมาและกำลังจะ เป็นไปในฮาวาย (ประมาณนั้น)

ประเด็นที่สะดุดมีสองส่วน คือ หนึ่ง สไตล์ของเพลงที่เป็นผสมระหว่างเร็กเก้ กับอะไหล่หลายๆอย่างที่เป็น พื้นบ้านพื้นเมืองของฮาวาย จึงทำให้เรื่องที่เล่า ไม่หนักเกินไป แต่ก็ไม่บางเบาและไร้สาระ หรือกระทั่ง แบบบริคแอนโรลด์ที่ฟังดูลึกๆแล้ว มันขาดบุคลิกของการเป็น “ชุมชน”หรือ”สังคมโดยรวม” (ความเป็นชุมชน ความเป็นประวัติศาสตร์และเรื่องเล่า งานแบบโฟล์ค เร็กเก้ จะทำหน้าที่ได้ดีกว่า – ผมว่านะ)

สอง คือ 1978 คำนี้สะดุดตาสะดุดใจ ว่า เกิดอะไรขึ้นที่นั่น – ที่ฮาวาย จากการสืบค้นข้อมูลจากวิกิพีเดีย พบว่า เป็นปีที่รัฐสภาของฮาวายได้ลงมติแบ่งอำนาจระหว่างรัฐบาลกลางกับ “ส่วนที่เป็นท้องถิ่น” ความเหมาะสมหรือส่วนที่สมดุลในการได้รับจัดสรรงบประมาณ (balanced budget) การจำกัดการใช้ประโยชน์บน ที่ดินของฮาวายของรัฐบาลกลางเช่นเกาะ Kahoolawe ซึ่งเป็นสถานที่กองทัพสหรัฐใช้เป็นจุดทดสอบในการทิ้ง ระเบิด – เป็นพื้นที่เขาสูง – เป็นเกาะภูเขาไฟ และมีการจัดตั้ง Office of Hawaiian Affairs เพื่อค้ำประกันสิทธิใน ความเป็นคนพื้นเมืองของฮาวายเป็นเบื้องต้นก่อน – นับเป็นครั้งแรกที่มีการรื้อฟื้นในเรื่องนี้ขึ้นมาอีกหลังจากที่มี การหยุดยุดสมัยของการปกครองแบบราชาอาณาจักรฮาวาย ในปี 1893 มีการฟื้นฟูวัฒนธรรมแบบฮาวาย ชื่อ

แบบสวาทาย เครื่องหมายทางภาษาแบบสวาทายที่เป็นทางการ ยอมรับในการใช้ภาษาแบบสวาทายเป็นภาษา
ทางการ

ประเด็นที่น่าสนใจ ก็คือ “ความเป็นท้องถิ่น” ในกรณีของสวาทาย นั้น มีอะไรที่ลึกซึ้งมากกว่า “การกระจาย
อำนาจไปสู่ท้องถิ่น” และเป็นเรื่องที่สังคมไทย ต้องศึกษาเรียนรู้จากกรณีตัวอย่างต่างๆโดยเร็ว ไม่ว่าจะเป็นกรณี
ของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือ ความเป็นคนเมือง ความเป็นคนอีสาน ความเป็นคนใต้ หากรัฐบาล
และส่วนกลางยังบริหารจัดการแบบเดิมๆ และปนไปกับการจัดการแบบต่อรอง-เอื้อประโยชน์แบบธุรกิจ
การเมือง พวกฟ้องและกลุ่มผลประโยชน์ทางธุรกิจแต่เพียงอย่างเดียว ..*ไม่ว่าจะเป็นเพื่อไทยหรือประชาธิปัตย์
เป็นรัฐบาล หลัง 3 กรกฎาคม 2554 ก็ต้องย้อนกลับมาพิจารณาในเรื่องของการบริหารจัดการใน “อำนาจ”
ระหว่าง “ส่วนกลาง” กับ “ชุมชน-ท้องถิ่น” แบบที่เกิดขึ้นในกรณีของสวาทายในปี 1978 อยู่ดี เพราะความคิดของ
ผู้คนในสังคมที่เป็นอยู่ในขณะนี้ สะท้อนอะไรๆประมาณนั้นอยู่ (ไม่ว่าจะในแง่ของเหลือง-แดง-หลากสี)*

หากสังเกตจากแง่มุมทางสังคมในบ้านเรา ประเด็นข้างต้นนี้มักจะถูกหยิบยกขึ้นมาโดยฝ่ายองค์กรพัฒนา
เอกชนหรือภาคส่วนประชาสังคม เป็นการยกขึ้นมาตั้งคำถามแบบ “ขัด-ขวาง” การดำเนินของ mainstream ที่
กำลังดำเนินไป โดยเฉพาะในประเด็นของ “สิทธิชุมชน” ที่ซ่อนอยู่ในประเด็นของสิ่งแวดล้อม-มลภาวะ
อุตสาหกรรม ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการต่อต้านโรงไฟฟ้า ท่อก๊าซ มาบตาพุด ฯลฯ นั้นประการที่หนึ่ง ในขณะเดียวกัน
“ส่วนนำ”ของ mainstream ในขณะนี้กำลังตกอยู่ในภาวะของการเผชิญหน้าระหว่างกัน ระหว่างฝ่ายทุนเก่ากับ
ฝ่ายทุนใหม่ (เท่ากับว่าประเด็นทางสังคมกับประเด็นของส่วนนำในสังคม “ดำรงอยู่คู่กัน” แม้จะไม่ใช้เรื่อง
เดียวกัน)

ประเด็นทางสังคมในความเป็นชุมชนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจ / การจัดสรรอำนาจระหว่างส่วนกลางกับ
ท้องถิ่น จึงถูกนำไปผูกโยงกับความขัดแย้งของ “ส่วนนำ”ทางสังคมไปพร้อมๆกันด้วย (ไม่แปลกที่จะเห็นบรรดา
กลุ่มนำ กลุ่มกิจกรรมเคลื่อนไหวทางสังคม เลือกที่จะไปเป็น “หางเครื่อง”ในความขัดแย้งของส่วนนำใน
mainstream)

ประเด็นทางสังคมในความเป็นชุมชนท้องถิ่น และการกระจายอำนาจ / การจัดสรรอำนาจระหว่างส่วนกลางกับ
ท้องถิ่น จะเป็นเรื่องถัดไปจากสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ ไม่ว่าจะการเลือกตั้งจะมีฝ่ายใดขึ้นมาครองอำนาจ
ไม่ว่าจะมีการปรองดองเกิดขึ้นแล้วก็ตาม

.....
สุนทร คุณชัยมั่ง

13 มิถุนายน 2554